PRATIK DERS

Trajtat e shkurtra të përemrave

Ders kategorisi: Mësime të gjuhës shqipe

> Format e pathekshme më, të, e, i, na, ju, u dhe bashkimet ma, ta, ia, ua — një nga pikat më të vështira të shqipes.

Trajtat e shkurtra të përemrave

Trajtat e shkurtra janë forma të pathekshme të përemrave vetorë që shoqërojnë foljen dhe zëvendësojnë kundrinorin. Ato janë të detyrueshme në shumë ndërtime dhe përbëjnë një nga tiparet më dalluese — dhe më të vështira — të shqipes.

Tabela e plotë

Veta	Kundrinor i drejtë (kallëzore)	Kundrinor i zhdrejtë (dhanore)	Shembull
unë	më	më	***Më** pa. / **Më** tha.*
ti	të	të	***Të** pashë dje.*
ai / ajo	**e**	**i**	***E** lexova librin. / **I** thashë Artës.*
ne	na	na	***Na** pritën në stacion.*
ju	ju	ju	***Ju** falënderoj.*
ata / ato	**i**	**u**	***I** bleva librat. / **U** thashë të vinin.*

Vër re çiftin që ngatërrohet më shpesh: për vetën e tretë, **e** është kundrinor i drejtë njëjës dhe **i** kundrinor i zhdrejtë njëjës; në shumës, **i** është i drejtë dhe **u** i zhdrejtë.

Format e bashkuara

Kur fjalia ka njëkohësisht kundrinor të drejtë dhe të zhdrejtë, dy trajtat bashkohen në një formë të vetme:

Bashkimi	Forma	Kuptimi	Shembull
më + e	**ma**	mua atë	***Ma** dha librin.*
më + i	**m'i**	mua ato	***M'i** solli fletoret.*
të + e	**ta**	ty atë	*Do **ta** them të vërtetën.*
të + i	**t'i**	ty ato	*Do **t'i** dërgoj sot.*
i + e	**ia**	atij/asaj atë	***Ia** dhashë Artës.*
u + e	**ua**	atyre atë	***Ua** tregova fotografinë.*

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

Bashkimi	Forma	Kuptimi	Shembull
na + e	**na e**	neve atë	***Na e*** *shpjegoi mësimin.*
ju + e	**jua**	juve atë	***Jua*** *dërgova dje.*

Ku qëndrojnë në fjali

- **Para foljes** në të gjitha rastet e zakonshme: ***E*** *lexova.* ***Nuk e*** *lexova.*
- **Pas foljes, të ngjitura**, vetëm në urdhëroren pohore: *Lexo****je****! Ma jep!*
- **Pas pjesëzave** *nuk, s', mos, do, të*: *Nuk* ***ia*** *dhashë. Do* ***ta*** *bëj.*

Rimarrja e kundrinorit

Kur kundrinori vendoset para foljes për theksim, ai **duhet** të rimerret me trajtë të shkurtër:

- *Librin* ***e*** *lexova dje.* — jo *Librin lexova dje.*
- *Artës* ***i*** *dhashë çelësat.*
- *Fotografitë* ***i*** *dërgova mbrëmë.*

Rimarrja është e detyrueshme edhe kur kundrinori i zhdrejtë është i shquar, edhe pa zhvendosje: ***I*** *thashë Artës.*

Nga letërsia shqipe

Naim Frashëri e ngjesh një marrëdhënie të tërë në një trajtë të vetme:

«... që t'u ap pakëzë dritë, / natënë ***t'ua*** *bënj ditë.»*

t'ua është pjesëza *të* bashkuar me *ua* (u + e): «t'ua bëj atyre atë». Pa këtë sistem, i njëjti mendim do të kërkonte disa fjalë më shumë — pikërisht kjo ekonomi e bën shqipen kaq të dendur në poezi.

Fjalët sinjalizuese

Foljet që marrin dy kundrinorë — **jap, them, dërgoj, tregoj, shpjegoj, sjell, blej** — kërkojnë pothuajse gjithmonë një trajtë të shkurtër ose një formë të bashkuar.

Gabimet e zakonshme

Gabim	Saktë	Pse
Librin lexova dje.	**Librin e lexova dje.**	rimarrja është e detyrueshme
I lexova librin.	**E lexova librin.**	*e* = kundrinor i drejtë njëjës
E thashë Artës.	**I thashë Artës.**	*i* = kundrinor i zhdrejtë
Pashë të dje.	**Të pashë dje.**	trajta qëndron para foljes
Mos lexoje!	**Mos e lexo!**	në urdhëroren mohore trajta shkëputet

Provo vetë

1. Librin ___ lexova javën e kaluar. *(e)*

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

2. Artës ___ dhashë çelësat. *(i)*
3. Prindërve ___ tregova gjithçka. *(u)*
4. ___ dha librin para se të dilte. *(Ma)*
5. ___ dhashë Artës librin. *(Ia)*

Burime dhe referenca

- Naim Frashëri, *Fjalët e qiririt*, 1890.
- *Gramatika e gjuhës shqipe I – Morfologjia*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Gramatika e gjuhës shqipe II – Sintaksa*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973.
- *Fjalori i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2006.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.
www.englishforlife.edu.mk · +389 71 989 903 · info@englishforlife.mk · Sayfa3